

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETINING
KATTAQO'RG'ON FILIALI**

Ro'yxatga olindi
№ BB-60410500

“TASDIQLAYMAN”

Direktor

Sh.R.Urakov

2022-yil “05” 09

**QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORI
FAN DASTURI**

Bilim sohasi:	400 000	- Biznesni boshqarish va Huquq
Ta'lim sohasi:	410 000	- Biznes va Boshqarish
Ta'lim yo'nalishlari:	60410500	- Bank ishi va audit

Kattaqo'rg'on-2022

Fan/modul kodi MTF2603		O'quv yili 2024-2025	Semestr 6	ECTS – Kreditlar 3	
Fan/modul turi Tanlov fan		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami: (soat)
	Qimmatli qog'ozlar bozori	44		46	90

2. I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad - bo'lajak mutaxassislarni qimmatli qog'oz bozorlari sohasi bo'yicha o'zlari va jamiyatga foydali bo'lgan nazariy va amaliy tajribalar, qonuniyatlar, jarayonlar, vositalar mazmun mohiyatini tushunib bilishga, ularni chuqur o'rganishga, tahliliy fikr mulohazalar yuritish va xulosalar chiqara olishga hamda ularning asosida qarorlar qabul qilishga, kelajakdagi amaliy faoliyatlarida samarali qo'llash ko'nikmalarini hosil qilishga o'rgatishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarga qimmatli qog'ozlar bozorining asoslari, qimmatli qog'ozlar turlari, qimmatli qog'ozlar bilan bog'liq operatsiyalarni jahon amaliyotini o'rgatishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu Qimmatli qo'g'ozlarning umumiy tushunchasi

Qimmatli qo'ozlar va fond birjasi. Pul yushunchasi. Iqtisodiy qonunlar. Qog'ozsiz nashrlar. Global sertifikatlar. Mulkiy huquq. Hujjat sifati. Emissiya qimmatli qog'ozlari. Kredit opsi. Qimmatli qog'ozlarning asosiy xususiyatlari. Aylanuvchanlik. Likvidlilik. Xatar tushunchasi.

2-mavzu. Aksiylar

Aksiya. Boshqarishda ishtirok etish huquqi. Aksiya kursi. O'zbekiston hududida chiqariladigan aksiya turlari. Oddiy va imtiyozli aksiylar. Aksiya banklarining majburiy rekvizitlari. Kafolatlangan aksiylar. Oltin aksiya. Plyural tushunchasi. Amerika depozitar tilxati (ADR).

3-mavzu. Obligatsiyalar

Obligatsiya. Davlat obligatsiyalari. Davlat obligatsiyalarining eng yangi tarixi. Munitsipial obligatsiyalar. Korxonalar obligatsiyalari. Rendit. Korxonalari obligatsiyalari banklarining majburiy rekvizitlari. Obligatsiya turlari.

4-mavzu. Xazina majburiyatlari va depozit sertifikatlari

Xazina majburiyatlari turlari. Depozit sertifikati banklarning majburiy rekvizitlari. Depozit sertifikatlari oldi - sotdisi. Sertifikat chiqarish to'g'risidagi qaror. Sertifikat egasi. Depozit yoki jamg'arma omonatining hajmi. Kredit muassasi.

5-mavzu. Veksellar

Veksel qonunlari. Solo veksel va tratta. Oddiy va o'tkazma vekselning majburiy rekvizitlari. Aksent. Jahon amaliyotida uchraydiga veksel turlari. Xazina veksellar. Moliyaviy veksellar. Indosament tushunchasi. Veksel noroziligi. "Legitm" qimmatli qog'ozi.

6-mavzu. Hosila qimmatli qog'ozlar tushunchasi.

Hosila qimmatli qog'ozlar(HQQ). Hosila qimmatli qog'ozlarining emitenti. Global sertifikat. Sing va seriya. Opsion shartnomasi. Opsion va fyuchers savdolari. Opsion turlari. Opsion xili va toifasi tushunchalari. Varrant. Mamlakatimiz opsionlari va fyucherslari tarixi.

7-mavzu. Qimmatli qog'ozlar bozori tushunchasi

Qimmatli qog'ozlar bozorining muassaviy infrotuzilmasi. O'zbekiston qimmatli qog'ozlar bozori tizmi. Investitsiya muassasalari. Qimmatli qog'oz oldi sotdisi. Qimmatli qog'ozlar bozorida tartibsizlik. Qimmatli qog'ozlar bozorining roli. Fond bozori.

8-mavzu. Qimmatli qog'ozlar bozorlarining turlari va qimmatli qog'ozlar bilan savdo qilish texnologiyasi

Qimmatli qog'ozlarning birlamchi va ikkilamchi bozorlari. Qimmatli qog'ozlarning uyushgan va uyushmagan bozorlari. Qimmatli qog'ozlarning birja va birjadan tashqari bozorlari. Mintaqaviy va milliy bozorlar. Qimmatli qog'ozlarning xalqaro bozori. Tartibsiz savdo savdosi. Dillerlik bozorlari. sotiq. Gollancha kimoshdi

9-mavzu. Qimmatli qog'ozlar bozorining ishtirokchilari

Qimmatli qog'ozlarning emitentlari. Qimmatli qog'ozlar emissiyasi shakllari. Aksiyadorlik jamiyati. Sarmoyadorlar. Sarmoyadorlar xillari. Xoldinglar. Investitsiya muassasalari. Depozit sertifikatlari. Bozor ishtirokchilari. Davlat. Xorijiy sarmoyadorlar

10-mavzu. Qimmatli qog'ozlar oldi sotdisi bo'yicha bitimlarni amalga oshirishning asosiy bosqichlari va bu jarayondagi xatarlar

Fond bozori. Qimmatli qog'ozlar oldi sotdisidagi shartnomalar. Kliring. Amalga oshiriladigan bitim bo'yicha ko'rsatkichlarni taqqoslash. Bitimning ijro etilishi. Pul hisob-kitoblarini tashkil etish. Qimmatli qog'ozlar yetkazib berishni tashkil etish. Qimmatli qog'ozlar oldi sotdisi bo'yicha bitimlarni amalga oshirishdagi xatarlar. Xatar xillari. "likvidlilik" xatari

III. Amaliy (yoki seminar yoki laboratoriya) mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Qimmatli qog'ozlarning umumiy tushunchasi
2. Harakatlar
3. Obligatsiyalar
4. Xazina majburiyatlari va depozit sertifikatlari
5. Veksellar
6. Hosila qimmatli qog'ozlar tushunchasi
7. Qimmatli qog'ozlar bozori tushunchasi
8. Qimmatli qog'ozlar bozorlarining turlari va qimmatli qog'ozlar bilan savdo qilish texnologiyasi
9. Qimmatli qog'ozlar bozorining ishtirokchilari
10. Qimmatli qog'ozlar bozorining ishtirokchilari
11. Qimmatli qog'ozlar oldi sotdisi bo'yicha bitimlarni amalga oshirishning asosiy bosqichlari va bu jarayondagi xatarlar
12. Qimmatli qog'ozlar oldi sotdisi bo'yicha bitimlarni amalga oshirishning asosiy bosqichlari va bu jarayondagi xatarlar

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Qimmatli qog'ozlarning umumiy tushunchasi
2. Harakatlar
3. Obligatsiyalar
4. Xazina majburiyatlari
5. Depozit sertifikatlari
6. Veksellar
7. Hosila qimmatli qog'ozlar tushunchasi.
8. Qimmatli qog'ozlar bozori tushunchasi
9. Qimmatli qog'ozlar bozorining turlari
10. Qimmatli qog'ozlar bilan savdo qilish texnologiyalarini tasvirlash
11. Qimmatli qog'ozlar bozorining ishtirokchilari
12. Qimmatli qog'ozlar oldi sotdisi bo'yicha bitimlarni amalga oshirishning asosiy bosqichlari

3. V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

	Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • Qimmatli qog'ozlar bo'yicha tayyorgarlikka mos zamonaviy tendensiyalari, muammolari va istiqbollarini hamda ularning turdosh fanlar bilan o'zaro aloqasini tushunishi; • Fan bilan bog'liq asosiy obyektlarni, omillarni, hodisa va jarayonlarni bilishi, ularni tadqiq qilish usullaridan foydalana bilishi; • Moliya bozori va qimmatli qog'ozlarga oid barcha konsepsiyalar, modellar, usullar, uslublar, yo'sinlar, jarayonlar, jarayonlar, operatsiyalar mexanizmlar va boshqa vositalarni bilishi; • Qimmatli qog'ozlar bozorida faoliyat yuritish va qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalar bajarish bo'yicha ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • electron va tarqatma materiallar;
5.	VII. Kreditni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
6.	Asosiy adabiyotlar: 1. Butikov I. L. Qimmatli qog'ozlar bozori. Darslik. Toshkent: Konsauditinform, 2001.-496 bet. 2. Shoxazamiy Sh. Sh. Moliya bozori va qimmatli qog'ozlar. Darslik. - T: "Fan va texnologiya", 2012. 440 bet. 3. Shoxazamiy Sh. Sh. Ismoilov K. Kasb hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma. T: "ILM ZIYO" 2012. -232 bet. Qo'shimcha adabiyotlar: 4. "Auditorlik faoliyati" to'g'risida O'zbekiston Respublikasining qonuni. 2000-yil. 26 mayda qabul qilingan. 5. Korxonani moliyaviy tahlil qilish bo'yicha metodik tavsiyalar. O'zbekiston Respublikasining Korxonalar bankrotligi va ularni sanatsiyalash masalalari bo'yicha Hukumat komissiyasi tomonidan 1997 yil 17 aprelda tasdiqlangan. Axborot manbalari (saytlar): 6. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portali. 7. http://www.lex.uz 8. http://www.mineconomi.uz

	9. http://www.mf.uz 10. http://www.stat.uz 11. http://www.soliq.uz
7.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali Kengashining 2022-yil 05-09 dagi 1-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: S.Ahmedov, O.N.Xaitov, – SamDUKF, "Raqamli texnologiyalar va iqtisod" kafedrası assistenti
9.	Taqrizchilar: Sh.S.Sharifov – SamDU. Tarmoqlar iqtisodiyoti kafedrası dotsenti PhD, (tashqi)

Dastur mualliflari:	S.Ahmedov
E-mail:	sanjarahmedov@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali, Aniq va tabiiy fakulteti, Raqamli texnologiyalar va iqtisod kafedrası